

YAZARLARA NOTLAR İLE İLGİLİ SINIRLANDIRMALAR

M. Metin DONMA, Orkide DONMA

Özet

Dergilerin yazım kuralları, makaleye dergi seçimi sonrasında yazarların dikkatle takip etmeleri gereken bir öneriler zinciridir. Ulusal dergiler arasında yazım kuralları konusunda bir fikir birliğine varılması ve en fazla iki tip yazım kuralının belirlenmesi zaman kayıplarını önleyeceği gibi, bir dergide değerlendirilemediği durumlarda yazının hemen bir başkasına gönderilebilmesine olanak sağlayacaktır. Ulusal dergilerin yazım kuralları hususunda belirli bir düzeni kabul etmeleri, farklı dergilerdeki farklı makalelerin okunması sırasında, okuyucuya anlama ve değerlendirme açılarından da belirgin bir rahatlık ve kolaylık sağlayacaktır.

Ulusal dergilerde yayımlanacak makalelerde üzerinde özellikle durulması gereken en önemli konu, makalelerde kesinlikle hem Türkçe hem de yabancı dilde başlık ve özetin bulunması hususudur. Makale sayfalarının sınırlandırılması ulusal akademik yayıncılığımızın geliştirilmesi konusunda alınacak farklı bir önlemdir. Fikirler olabildiğince kısa bir biçimde okuyucuya aktarılmalıdır. Ulusal dergilerimizin sayfalarını dikkatli bir biçimde kullanmak maliyeti azaltacağı gibi daha fazla araştırmacının fikir ürünlerinin yazılı ortama aktarılabilmesine de olanak sağlayacaktır.

Kaynak yazım kurallarına da bir sadelik getirilmelidir. Ulusal dergilerde yayımlanacak makalelerin kaynaklarının aynı tip yazım kuralına uygun olması zamandan büyük ölçüde tasarruf edilmesine olanak sağlayacaktır. Gereksiz noktalama işaretlerinden kaçınılması, ilk üç yazardan sonrasının "ve ark." biçiminde kısaltılması, ulusal ve uluslararası standartlara uygun bir biçimde dergi isimlerinin kısaltmalarının kullanılması, okuyucunun makaleyi okurken dikkatinin ve konuya olan konsantrasyonunun dağılmaması açısından metin içinde kaynaklara ilişkin yazar adlarının kullanıldığı sistemlerin benimsenmemesi, kaynaklar bölümündeki makalelerin metin içinde geçtiği sıraya göre değil, alfabetik sıralandırma şeklinde dizilmesi, makalelerin sayfa adetlerinin azaltılması ve okunan makalenin okuyucu tarafından çok daha kolay bir biçimde anlaşılabilir olması konularında sıralanabilecek bazı önerilerdir.

Anahtar Sözcükler: Yazarlara notlar, kaynak yazım kuralları

Dergilerin yazarlara notlar bölümünde yer alan öneriler, makaleye dergi seçimi sonrasında yazarların dikkatle takip etmeleri gereken bir kurallar zinciridir. Bu kurallara uymada gösterilecek özen, makalenin yayımlanmasının hızlanmasını ya da gecikmelerin oluşmasını büyük ölçüde belirler. Özensizlik, belirli bir boyut sonrasında makalenin incelenme aşamasına geçebilmesini dahi önleyebilmektedir.

Doç. Dr. M. Metin DONMA - T.C. Sağlık Bakanlığı - mdonma@gmail.com
Prof. Dr. Orkide DONMA - İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi

Ulusal dergiler olarak yazım kuralları açısından en fazla iki tip "Instructions for Authors (Yazarlara Notlar)" yazım kuralının belirlenmesi karmaşayı ve zaman kayıplarını önler. Bir dergiye gönderilen ancak bu dergiye uygun olmadığı belirlenen bir makalenin bu durumun gerçekleşmesinin hemen sonrasında hiç vakit kaybedilmeden, en önemlisi verdiği mesaj eskimededen bir başka dergi tarafından değerlendirilmesine sunulması dergiler arasında yazım kuralları konusunda bir fikir birliğine varılmasına bağlıdır. Bu konuda dergi editörleri tarafından üzerinde önemle durulması gereken bir diğer hassasiyet gösteren konu ise dergiye yayımlanması istemiyle gönderilen makalelerin sahiplerine yayımlanma konusu ile ilgili olarak olumlu veya olumsuz yanıtın mümkün olabilecek en kısa zamanda verilmesidir.

Ulusal dergilerde yayımlanacak makalelerde üzerinde önemle durulması gereken en önemli husus makalelerde kesinlikle hem Türkçe hem de yabancı dilde başlık ve özetin bulunması hususudur. Türkçe makalelerde bilimsel literatürde en hakim dil olan İngilizce özetin, yabancı dilde yayımlanacak makalelerde ise Türkçe özetin, gerek duyulduğunda diğer dildeki özete göre daha kapsamlı bir şekilde düzenlenebilmesine izin verilmeli, makalenin daha iyi anlaşılabilirliği açısından bu konu önemsenmelidir. Kendini ispatladığı gerekçesiyle Türkçe özet koymayı benimsemeyen dergiler bir örnek olarak kabul edilmemeli, Türkçe özet kendi anadilimize vermemiz gereken önem açısından ulusal akademik yayıncılığın geliştirilmesi programının ödün verilmemesi gereken ilkelerinden biri olmalıdır.

Makale sayfalarının sınırlandırılması ulusal akademik yayıncılığımızın geliştirilmesi konusunda alınacak farklı bir önlemdir. Bazı dergiler, kongre ya da sempozyum kitapçıları, hazırlanacak tam metin makalelerin 4000 - 6000 kelimedenden oluşması gibi zorunluluklar getirmektedirler. Bu çok büyük bir sayfa hacmidir. Özellikle multi disipliner temelde gerçekleştirilen, katılımcı sayısının oldukça fazla olduğu bazı büyük ulusal kongrelerde önemli bir problem olarak karşımıza çıkabilen bu durumda, yalnızca çalışma özetlerinin kitapçık halinde basılması, geniş içerikli ana metinlerin ise CD, DVD şeklinde okuyucuya sunulması ve/veya internet ortamında yayımlanması, gerek zamandan tasarrufun sağlanması, gerekse finanse edilebilmesi yönlerinden önemli bir çözüm önerisi olarak sunulabilmelidir.

Doğru olan, fikir, mesaj ya da buluşların olabildiğince kısa ve özlü anlatılmasıdır. Bu, zaman zaman kolay olmayabilir, ancak amaç zor ve doğru olanı başarmaktır. Science Citation Index'e (SCI) dahil olan bazı dergilerin kelime ve kaynak başına ücret talep ettikleri bir ortamda ulusal dergilerimizin sayfalarını ücretliymiş gibi var sayarak dikkatli bir biçimde kullanmak hem maliyeti azaltarak milli servetin boşa harcanmasını önleyecek, hem de daha fazla araştırmacının fikir ürünlerinin yazılı ortama aktarılabilmesine olanak sağlayacaktır. Bu konuda verilebilecek en çarpıcı örneklerden biri, Watson ve Crick'in DNA'nın yapısını keşfettiklerini dünyaya duyuran yalnızca bir sayfadan oluşan makaledir (Resim 1).

equipment, and to Dr. G. E. R. Deacon and the academic and officers of B.H.S. Discovery II for their part in making the observations.

* King, J. B., *Lancet*, II, 227 (June 17, 1947), 231, 235 (1947).

† King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

‡ King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

§ King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

MOLECULAR STRUCTURE OF NUCLEIC ACIDS

A Structure for Deoxyribose Nucleic Acid

WE wish to suggest a structure for the salt of deoxyribose nucleic acid (DNA). This structure has several features which are of considerable biological interest.

A structure for nucleic acid has already been proposed by Bunting and Durrin.¹ They kindly made their manuscript available to us in advance of publication. Their model consists of three staggered chains with the phosphates near the 3' position and the bases on the outside. In our model this structure is unsatisfactory for two reasons: (1) We believe that the material which gives the X-ray diagram is deoxyribose, not the base acid. Without the acidic hydrogen atoms it is not clear what forces would hold the structure together, especially as the negatively charged phosphates near the axis will repel each other. (2) Some of the van der Waals distances appear to be too small.

Another three-chain structure has also been suggested by Frenkel (in the press). In his model the phosphates are on the outside and the bases on the inside, linked together by hydrogen bonds. This structure as described is so close to that of our structure as described in a later section, and for this reason we shall not comment on it.

We wish to put forward a radically different structure for the salt of deoxyribose nucleic acid. This structure has two helical chains each coiled round the same axis (see diagram). We have made the usual chemical assumptions, namely, that each chain consists of phosphate diester groups (linking 5'-deoxyribose-3'-deoxyribose residues with 3'-5' linkages). The two chains (that is, not their bases) are related by a dyad perpendicular to the helix axis. Both chains follow right-handed helices, but owing to the dyad the sequence of the bases in the two chains runs in opposite directions. Each chain closely resembles Furlberg's model No. 1; that is, the bases are on the inside of the helix and the phosphates on the outside. The configuration of the sugar and the atoms near it is close to Furlberg's 'standard configuration', the sugar being roughly perpendicular to the helical axis. There

The figure is purely schematic. The two chains resemble the two strands of a rope, and the two strands are not necessarily parallel to each other. The bases are on the inside.

is a residue or more main every 3.4 Å. in the direction. We have assumed an angle of 35° between adjacent residues in the same chain, so that the structure repeats after 10 residues or 34 Å. in the axis, after 14 Å. The distance of a phosphate group from the helix axis is 10 Å. As the phosphates are on the outside, orders have easy access to them.

The structure is an open one, and its water content is rather high. At lower water contents one would expect the bases to tilt so that the structure would become more compact.

The novel feature of the structure is the manner in which the two chains are held together by the purine and pyrimidine bases. The planes of the bases are perpendicular to the helix axis. They are joined together in pairs, a single base from one chain being hydrogen-bonded to a single base from the other chain, so that the two lie side by side with identical orientation. One of the pair must be a purine and the other a pyrimidine for bonding to occur. The hydrogen bonds are made as follows: purine position 1 to pyrimidine position 1; purine position 6 to pyrimidine position 6.

If it is assumed that the bases only occur in the structure in the most plausible succession forms (that is, with the keto rather than the enol configuration) it is found that only specific pairs of bases can bond together. These pairs are: adenine (purine) with thymine (pyrimidine), and guanine (purine) with cytosine (pyrimidine).

In other words, if an adenine forms one member of a pair, an either thymine, then in these assumptions the other member must be thymine, similarly for guanine and cytosine. The sequence of bases on a single chain does not appear to be restricted in any way. However, if only specific pairs of bases can be formed, it follows that if the sequence of bases on one chain is given, then the sequence on the other chain is automatically determined.

It has been found experimentally that the ratio of the amounts of adenine to thymine, and the ratio of guanine to cytosine, are always very close to unity in deoxyribose nucleic acid.

It is probably impossible to build this structure with a ribbon model in place of the deoxyribose, as the extra oxygen atom would make too close a van der Waals contact.

The previously published X-ray data on deoxyribose nucleic acid are insufficient for a rigorous test of our structure. So far as we can tell, it is roughly compatible with the experimental data, but it must be regarded as unproved until it has been checked against more exact results. Some of these are given in the following communications. We were not aware of the details of the results presented there when we carried out our structure, which is mainly though not entirely on published experimental facts and stereochemical arguments.

It has not escaped our notice that the specific pairing we have postulated immediately suggests a possible copying mechanism for the genetic material.

Full details of the structure, including the conditions assumed in building it, together with a set of coordinates for the atoms, will be published shortly.

We are much indebted to Dr. J. J. Coulson for constant advice and criticism, especially on interatomic distances. We have also been assisted by a knowledge of the general nature of the unpublished experimental results and those of Dr. M. H. F. Wilkins, Dr. R. E. Franklin and their co-workers at

REFERENCES

King's College, London, and Dr. G. E. R. Deacon and the academic and officers of B.H.S. Discovery II for their part in making the observations.

* King, J. B., *Lancet*, II, 227 (June 17, 1947), 231, 235 (1947).

† King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

‡ King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

§ King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

1. Bunting, J. B., and Durrin, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

2. Frenkel, K., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

3. Furlberg, J., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

4. King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

5. King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

6. King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

7. King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

8. King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

9. King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

10. King, J. B., *Nature*, 161, 102 (Dec. 10, 1947), 103 (1947).

Resim 1. DNA'nın yapısının dünyaya ilk kez açıklandığı makale.

Kaynak yazım kurallarına da bir sadelik getirilmelidir. Kaynaklarda sağlanacak üniformite çok önemlidir. Ulusal dergilerde yayımlanacak makalelerin kaynaklarının aynı tip yazım kuralına uygun olması, araştırmacı yazarlarımızı gereksiz bir yükten kurtaracak ve son derece değerli zamanlarını daha önemli bir başka çalışma için harcamalarına olanak sağlayacaktır.

Ulusal dergilerin tamamı için ortaklaşa belirlenecek bir kaynak yazılma biçiminin mümkün olduğunca kaynak yazımı sırasında en fazla kullanılan noktalama işaretleri olan nokta ve virgüllerden kaçınılarak ve bunlardan olabildiğince arındırılarak, ilk üç yazardan sonrasının "ve ark". biçiminde kısaltılarak, dergi isimlerinin kısaltmaları kullanılarak, metin içinde kaynaklara ilişkin yazar adlarının geçtiği sistemler kullanılmayarak, kaynak dizininin metinde geçtiği sıraya göre değil de alfabetik dizin olarak benimsenmesinin sağlanarak oluşturulmasına ilişkin kuralların, makalelerin kapladığı sayfa hacmini azaltacağı göz ardı edilmemelidir (Tablo 1).

Tablo 1. İki Farklı Kaynak Yazım Biçiminin Karşılaştırılması

Tip 1:

Tibaldi, C., Vasile, E., Bernardini, I., Orlandini, C., Andreuccetti, M., and Falcone, A. Baseline elevated leukocyte count in peripheral blood is associated with poor survival in patients with advanced non-small cell lung cancer: a prognostic model. *Journal of Cancer Research and Clinical Oncology*, (2008); 134(10): 1143–1149.

Tip 2:

Tibaldi C,Vasile E, Bernardini I et al. *J Cancer Res Clin Oncol* 134:1143–9, 2008.

Tıbbi resmin önemi, makalelerde şema, fotoğraf ve şekillere yer verilmesi ile yayınlara görsellik boyutunun da kazandırılması ve fotoğrafik hafızaya hitap edebilmeleri açısından vurgulanmalıdır. Bazen tek bir şema, fotoğraf, şekil veya çizelge ile sayfalar dolusu düz yazı ile anlatılmak istenen ifade, görselliğe daha da fazla hitap ederek anlatılabilmektedir. Görsel anlatım, makalenin okunmasının tamamlanmasından sonra, okuyucunun hafızasında daha uzun süre kalabilmekte, gerektiğinde konunun daha kolay hatırlanabilmesine olanak sağlamaktadır. Eğitim, araştırma ve akademik kurumlarda "tıbbi resim birimleri"nin oluşturulması ve yeterli alet, ekipman ve uzman personel ile donanımının sağlanması, araştırmacı yazarların makalelerine uygun kendi resim ya da şekillerini oluşturabilmeleri konusunda teknik yardım sağlayacaktır.

Kaynaklar

<http://www.apastyle.org>

Watson JD, Crick FHC. *Molecular structure of nucleic acids. A structure for deoxyribose nucleic acids. Nature, April 1953. 171 (4356): 737-738, 25*